

Examencursus

Instructies voor het lezen en begrijpen van examenteksten (multiple choice) en het beantwoorden van de vragen.

Stap-voor-stap instructies:

- Lees de titel (+ ondertitel), eventuele introductieregels. Kijk naar het plaatje + onderschrift.
- Lees vervolgens **niet** eerst de hele tekst, dit kost teveel tijd. Ga meteen naar de eerste vraag. Lees goed! Bestudeer de bijgevoegde woordenlijst.
- Onderstreep de woorden waar de vraag over gaat in de tekst. Als het om meer dan 1 regel gaat, zet dan een streepje voor de regels. Dit helpt je focussen op het stuk tekst waar het om gaat.
- Lees dan de tekst vanaf de vorige vraag tot en met het stuk van de nieuwe vraag. Lees dus ook tussenliggende alinea's, zelfs als daar geen vraag over gesteld wordt. Als er geen vraag over een alinea gesteld wordt, *wees dan op je hoede!* Dit is een typisch cito-trucje. Die alinea is wel belangrijk!
- Ga terug naar de vraag, en bekijk per antwoord of je die woorden of het idee / gevoel dat in dat antwoord verwoord wordt uit de tekst kunt halen. Zo niet, streep dan het antwoord door en ga naar het volgende antwoord.
- Als je zo alle antwoorden af bent gegaan, hou je vaak 2 antwoorden over: het goede en het bijna goede. Lees de vraag en eventueel de tekst nog eens goed door. Hoe meer woorden kloppen, hoe beter. Als de vraag is 'wat is de kern van de alinea' en er is 1 zin over geld, en 3 over ruzie in het gezin, dan is 'gezinsproblemen' beter dan 'financiële zorgen'.
- Ga zo één voor één de vragen af. Probeer steeds de grote lijn van het artikel en de mening van de schrijver in je hoofd te houden, zodat je geen tegenstrijdige antwoorden geeft.
- Zodra je merkt dat een (type) tekst erg moeilijk is, kun je die beter eerst overslaan. Je kunt beter de makkelijkere teksten rustig en goed gedaan hebben, en die punten binnenhalen. Als je dan nog tijd over hebt, doe je de moeilijke tekst.
- Vergeet niet om aan het eind bij meerkeuze vragen die je hebt overgeslagen in ieder geval iets in te vullen.

Een redenering die begint met

'ik denk dat ...'

is fout.

**Er wordt niet gedacht, er wordt
examen gemaakt.**

**Niemand zit op jouw mening te
wachten.**

Een goed antwoord begint met:

'In de tekst staat ...'

ALLES STAAT IN DE TEKST !!!

Verder is het belangrijk op de volgende punten te letten:

- De **verbanden tussen alinea's en zinnen**. Zorg daarom dat je de voegwoorden uit de voegwoordenlijst goed kent. Die woorden zijn de 'richtingaanwijzers' in de tekst. Ze geven aan wat je kunt verwachten in een volgende zin of alinea, en dat vergroot je begrip van de tekst.
- **Interpunctie**. Leestekens als ? ! “ ‘ ; : zijn net als voegwoorden belangrijke richtingaanwijzers in een tekst.
- **Ironie**. Ironie is spot in het algemeen. Je herkent ironie aan:
 - heel positieve woorden in een negatief stuk tekst
 - een onderwerp dat er met de haren bijgesleept wordt
 - soms, een vraag aan het eind van de tekst.
- **Positief / negatief**. Als je de betekenis van een woord niet kent, kun je vaak wel redeneer of het een positief dan wel een negatief geladen woord is. Hiermee kom je vaak al een heel eind. Let ook op voorvoegsels, als *a-*, *im-*, *miss-*, *non-*, *un-*.
- Let op **kernwoorden** in de antwoorden die niets met de tekst te maken hebben of veel te sterk zijn, bv. *nur*, *nie*, *immer*. Dit duidt er in de meeste gevallen op dat het antwoord fout is.
- Let, als je woordenschat dat toelaat, op **synoniemen**. In het goede antwoord staan vaak synoniemen van de woorden uit de tekst.
- Probeer je **woordenboek** zo weinig mogelijk te gebruiken. Dit kost teveel tijd. Denk in termen als positief en negatief, of probeer de betekenis met behulp van Nederlands of een andere taal af te leiden. Beperk je woordenboekgebruik zo veel mogelijk tot
 - woorden in de antwoorden die je echt moet weten
 - woorden uit de tekst die je moet weten om een open vraag in het Nederlands te kunnen vertalen.
- Vergeet nooit **tussenliggende alinea's** te lezen, ook als er geen vraag over gesteld wordt. Soms zijn ze gewoon nuttig om de grote lijn vast te houden, soms staat daar juist het antwoord. Zo zie je het verschil:
 - Kijk naar 2 opeenvolgende vragen.
 - Als de ene vraag is: 'Kijk in alinea 3' en de volgende 'Wat is de kern van alinea 5?', dan is alinea 4 belangrijk voor de grote lijn.
 - **Maar** als de ene vraag is 'Kijk in alinea 3' en de volgende is een **gecteerd zinnetje** met daarachter (al. 5) dan staat het antwoord waarschijnlijk in alinea 4. Ze zeggen niet dat je in alinea 5 **moet** kijken voor het antwoord. Ze zeggen alleen dat daar dat zinnetje staat.
- Durf het overgebleven antwoord te kiezen. Als je de rest hebt weggestreept, moet het overgebleven antwoord goed zijn, ook al weet je de precieze betekenis niet. (Zijn de woorden die je niet weet soms synoniemen van de woorden in de tekst?)

En: de eerste keus is vaak de beste! Let daar eens op bij het oefenen. Mocht dat bij jou ook zo zijn, vertrouw dan op jezelf en ga aan het eind van je examen niet meer veranderen.

SCHEMA 1: Stappenplan voor het achtergrondartikel

1. Hoe ga ik om met de 1^e vraag bij de tekst?

- **Mogelijkheid 1. Wordt er gevraagd: Wat is de kern van alinea 1?**

Wat te doen? : alinea 1 doorlezen en link leggen met titel en plaatje

- **Mogelijkheid 2. De vraag is een open vraag.**

Wat te doen? : Dan weet je dat de titel **moeilijk** is!! Haal dan informatie uit de vraag en leg een link met de titel en plaatjes.

- **Mogelijkheid 3. De eerste vraag is: Wat is de aanleiding voor.....?**

Wat te doen? : Het antwoord staat **NIET** in alinea 1. Probeer te antwoorden door een link met titel + plaatje te leggen.

2. Zijn er argumenten te vinden?

Argumenten ---- VOOR

-----> maar,

Argumenten ---- TEGEN

toch <----- (= tegenargument)

----->

3. De expert (= de persoon die op de hoogte is) : wat is zijn rol?

Je moet dan twee dingen opzoeken : - Wat zegt hij?

- Aan welke kant staat hij?

LET OP : DE REST IS ONZIN

Een typische expertvraag is: Wie uit de tekst zijn het met elkaar eens?

4. Het verschil tussen voorbeeld en de grote lijn zien

Een voorbeeld : de vraag kan luiden: *Met welk woord begint de zin?*

In het antwoord kan dan staan : Duits: etwa

Bv : de vraag kan luiden : *Wat doet de schrijver in dit fragment?*

Het antwoord is heel vaak : illustreren = een voorbeeld geven

Bv : In de vraag kan gevraagd worden: *Wat zijn de verschillende mogelijkheden?*

Het antwoord is heel vaak: es illustriert

Als er gevraagd wordt: Geef de kern , de hoofdgedachte weer...../ Wat is de kern van.....? Enz.

Dan, voor je gaat antwoorden: ALLE VOORBEELDEN SCHRAPPEN

Voorbeelden zijn ook altijd:

Namen

Plaatsen

Getallen

Percentages %

Data

AANTEKENINGEN

SCHEMA 2 : STAPPENPLAN VOOR ABCD TEKSTEN

Stap 1:

Kijk naar de titel en het plaatje en lees het intro van de tekst.

Nu ben je bezig met lezen omDE GROTE LIJN te zien.

Stap 2:

- Lees eerst de vraag !
- Aanstrepen in de tekst : zin of alinea('s) die in de vraag wordt (worden) genoemd.

Bijvoorbeeld :

1. *Was wird in Absatz 2 beschrieben?*

>> *heel de 2^e alinea onderstrepen.*

2. *“Dass die ...Ärztgruppe nachgewiesen.” (Zeile 15-19) Welche zwei Patientengruppen hat man dabei gebildet? [tekst : Balance im Pollenflug]*

>> *regel 15-19 onderstrepen*

- Heb je een hele alinea/alinea's onderstreept?
>> Dan is het antwoord te vinden ergens in het geheel van die alinea (voorbeeld 1).
- Heb je een zin onderstreept?
>> Dan is het antwoord te vinden in de rest van de alinea waarin je de zin onderstreept hebt, dus de tekst die volgt op de onderstreepte zin (voorbeeld 2).

Wat willen ze weten? Vertaal hiervoor de vraag in je hoofd.

Lees dan de tekst door!

Stap 3 :

“Onzin” antwoorden er uit gooien.

Stap 4:

Vraag je af.....

- Hoe vaak komt het antwoord voor in het aangestreepte deel?
Let op: vaak is 1 x niet genoeg. Het antwoord komt vaker voor.
- Kloppen alle elementen? Bij lange zinnen , de zin in stukjes hakken!
Als de elementen niet kloppen , dan gewoon schrappen.
Sterke bijv. nw maken antwoorden vaak fout, bv *'falsch_'*, *'mehr'*.
- Past het antwoord in de grote lijn?

AANTEKENINGEN

SCHEMA 3: STAPPENPLAN VOOR GATEN-TEKSTEN.

Stap 1:

Kijk naar de titel, het plaatje , de intro van de tekst en probeer DE GROTE LIJN te herkennen.

Stap 2:

Lees de tekst tot het gat en lees **1 zin extra** erachter

Stap 3:

Let vervolgens op de **signaalwoorden in de alinea** : enkele voorbeelden:

Dus , omdat Deze woorden geven de **reden** aan voor het gat (*also / weil*)

Maar Dit woord geeft het **tegenovergestelde** van het gat aan (*aber*)

Dus Dit woord (= zo, op die manier) geeft **voorbeeld** voor het gat (*also / so*)

..... : De dubbele punt : Na de dubbele punt staat de **inhoud** van het gat

Stap 4:

Probeer de antwoorden in te delen in positieve en negatieve antwoorden. Dit is ook goed om de grote lijn te blijven zien. Vraag je bijvoorbeeld af:

“Aan welke kant staat de expert , degene die het weet? Aan de negatieve kant of aan de positieve kant?”

Stap 5 :

Probeer je te richten op **tegenstellingen** in de antwoorden

A: Groot

B: Leuk

C: Klein

D: Koud

Stap 6:

Als het moeilijk blijft probeer je te **gokken op de grote lijn**. Je vraagt je af: Wat past in de grote lijn van de tekst?

Je hebt altijd 70% kans.

AANTEKENINGEN

SCHEMA 4: SCANTEKSTEN

- **Recensies**

- Als de vraag is: wie is er **positief** of wie is er **negatief**:
Lees dan: van iedere recensie de laatste zin
- Als de vraag is: wie is er **uitsluitend** positief of negatief:
Lees dan: van iedere recensie de laatste zin om de positivo's en de negativo's te scheiden.
Lees dan: de overgebleven teksten. Let op tegenstellingswoorden. Er mag geen 'maar' in zitten.

- **Vette kopjes**

Als je een hele pagina tekst krijgt met maar 1 vraag:

Lees dan eerst: alle tekst die **vet**, *schuin* of in HOOFDLETTERS is.

En

Vraag je af: staat hier het antwoord?

- **Rollenspel**

Als je een vraag krijgt met bv. je bent 17 jaar en je wilt in Frankrijk vrijwilligerswerk met dieren gaan doen

Werk de gegevens dan in die volgorde af! Zo vergeet je geen enkel element.

AANTEKENINGEN

CITEREN

Als in de vraag staat: citeer...

... de 1^e twee woorden van **het zinsdeel**:

Dan is het een lange zin.

Begin dan bij : , - ; - : - - signaalwoord of 'dat'

... de 1^e twee woorden van **de zin of het zinsdeel**:

Dan neem je altijd de hele zin

... de 1^e twee woorden van **het tekstgedeelte**

Dan is het meer dan 1 zin.

Als in de vraag staat dat je **het hele citaat** moet geven,

Dan neem je maximaal 10 woorden

Kort je citaat in tot die lengte, knip in de zin bij: , - ; - : - - signaalwoord of 'dat'

ALINEA'S OVERSLAAN

- **Als**

De eerste vraag is: Wat is de kern van alinea 3?

De tweede vraag is: Wat is waar volgens alinea 5?

Dan is alinea 4 alleen belangrijk voor de grote lijn

- **Als**

De eerste vraag is: Wat is de kern van alinea 3?

De tweede vraag is: een 'geciteerd zinnetje' (alinea 5)

Dan is alinea 4 heel belangrijk. Daar staat dan het antwoord.

AANTEKENINGEN

WOORDENLIJST DUIJS

- ☞ Dit zijn de woorden die je in je examen(oefeningen) veel zult tegenkomen. Zij vormen een basiswoordenschat die je de avond voor je examen moeiteloos op moet kunnen dreunen.
- ☞ Na bepaalde Duitse woorden staan een plus (+) of een min (-) teken : hun betekenis is positief dan wel negatief.
- ☞ Na bepaalde Nederlandse woorden staat tussen haakjes welk verband zij aangeven.
- ☞ De regel is : hoe meer woorden je kent, hoe makkelijker je examen.

A	
(an)statt	in plaats van (<i>tegenstelling</i>) (altijd twee zinsdelen die tegenover elkaar staan)
(Aus-)Bildung	onderwijs , opleiding
(aus-)reichen +	genoeg zijn , voldoen
(be-)zahlen	betalen
(Ge-)Hirn	hersenen
(je-)doch	toch , echter (<i>tegenstelling</i>)
(un-)befristet	(on-)beperkt
ablehnen -	afwijzen
Absatz	alinea
ähnlich	vergelijkbaar
allerdings	echter (<i>tegenstelling</i>)
als	toen (bijv: vroeger , toen ik klein was ...)
also	dus (<i>geeft gevolg aan</i>)
ändern (sich)	veranderen
Anfang	begin
Anzahl	aantal
Anzeichen	teken , aanwijzing
ärgern (sich) -	zich ergeren
Art	soort
auf die Dauer	op den duur
auffallen	opvallen
aufgeschlossen	open (pas op ! niet : “gesloten”)
Ausnahme	uitzondering
außer	behalve , afgezien van
außerdem	bovendien
B	
beabsichtigen	beogen (komt vaak in vragen voor)
Begeisterung +	enthousiasme
begründen	onderbouwen
Begründung	onderbouwing , argumentatie (<i>geeft oorzaak aan</i>)

behaupten	beweren (soms : “handhaven”)
Behörde	de regering
beruhigen	kalmeren
beschäftigen (sich)	bezig zijn
Beschwerde -	bezwaren , klachten
beschweren (sich) -	klagen
bestätigen	bevestigen
bestimmen	bepalen
bestimmt	bepaald
Beziehung	verhouding , relatie , verband
billig	goedkoop
bisher (bis+her)	tot nu toe
Bundesländer	de verschillende “provincies” van Duitsland
D	
da	omdat (<i>geeft oorzaak aan</i>)
dagegen	daarentegen (<i>tegenstelling</i>)
daher	vandaar (<i>geeft gevolg aan</i>)
damals	toen , ooit , lang geleden
dann (is niet “denn”)	dan
Daten	data , gegevens
DDR	Deutsche Demokratische Republik (Oost-Duitsland, bestaat niet meer sinds 1990)
dem 3. Absatz nach	volgens de 3 ^e alinea
denn (is niet “dann”)	want (<i>geeft oorzaak aan</i>)
deshalb	daarom (<i>geeft gevolg aan</i>)
deswegen	daarom (<i>geeft gevolg aan</i>)
dies_	deze (<i>gaat over iets dat eerder in de tekst staat</i>)
doppelt	dubbel
durchschnittlich	gemiddeld (letterlijk : “door-snee-lijk”)
E	
ehemals	ooit , vroeger
eher	eerder
Eile (es eilig haben)	haast (hebben)
einfach +	eenvoudig , makkelijk
einschränken , beschränken -	beperken
einst....., nun.....	vroeger....., nu..... (<i>vaak tegenstelling</i>)
empfehlen	aanbevelen
enthalten	inhouden (bijv : “wat houdt deze tekst in ?”)
entscheiden(d)	beslissen(d)
entsprechen	overeenkomen
enttäuschen	teleurstellen

Ereignis	gebeurtenis
Erfolg(reich) +	succes(vol)
ergänzen	aanvullen
Ergebnis	resultaat , conclusie
erklären	verklaren , duidelijk maken , uitleggen
Erläuterung	uitleg
erst	pas (niet : als eerste")
erstaunlich	verbazingwekkend
Erwachsene	volwassene
erwähnen	noemen
Erziehung	opvoeding
etwa	bijvoorbeeld (soms : "ongeveer")
F	
Fähigkeit	vaardigheid , dat je iets kunt
Fall	geval
fast	bijna (niet : "snel")
fehlen , mangeln -	ontbreken , niet in orde zijn
Fehler -	fout
fern	verweg
Folge	gevolg (<i>geeft gevolg aan</i>)
fordern	eisen (denk aan "überfordert")
fördern	stimuleren , aansporen
Forschung	wetenschappelijk onderzoek
freilich	echter (<i>tegenstelling</i>)
freuen sich +	blij zijn
führen	leiden (denk aan Hitler, die zich zelf de "Führer" noemde)
Furcht -	angst
G	
gar	al helemaal (<i>versterking</i>)
gefallen +	bevallen
gegen	tegen
gelingen +	lukken
genau	precies
Geschäft	business (soms : "winkel")
Gesellschaft	maatschappij (niet : "gezelschap")
Gesetz	wet
Gewalt -	geweld
Gleichgültigkeit	onverschilligheid
Grund	reden , oorzaak

H	
häufig	vaak
Haupt__ (bijv : Hauptstadt)	hoofd__, het belangrijkste deel (bijv : hoofdstad)
herstellen	produceren (niet : “herstellen van een ziekte”)
heute	vandaag
I	
immer	altijd
irgendwie / -wer / -wo	op een of andere manier / iemand / ergens
irren (sich) -	zich vergissen
Irrtum -	vergissing
J	
je, umso.....	hoe....., des te.....
jede	elke
jede zweite/dritte/zehnte	elke tweede/derde/tiende , dus één op de twee/drie/tien
jedenfalls	in ieder geval
jetzt	nu
K	
Kampf -	strijd
kaum -	amper , nauwelijks
klar	duidelijk (niet : “klaar”)
Kunde	klant
L	
längst	allang
langweilen (sich)	zich vervelen
leicht +	licht , makkelijk
Leistung	prestatie
letztlich	uiteindelijk (<i>tijdsbepalend, of in een opsomming</i>)
leugnen -	ontkennen
M	
manchmal	soms
N	
nachher	achteraf , daarna
Nahrung	voeding , voedsel
neben	naast
nett +	aardig (niet : “netjes”)
nicht nur....., sondern auch	niet alleen....., maar ook..... (<i>vaak versterking</i>)

nie(-mals) -	nooit
nun	nu
nutzen / nützen	nuttig zijn , gebruiken
O	
obwohl	ondanks (<i>tegenstelling</i>) (altijd twee zinsdelen die tegenover elkaar staan)
oft +	vaak
ohne	zonder
Opfer	slachtoffer
Ort	plek , plaats
örtlich	plaatselijk
P	
Pauschalreise	georganiseerde reis, met vlucht en hotel
prägen	beïnvloeden , stempelen
R	
Ruhe	rust
ruhig	rustig
S	
Satz	zin
sauber	schoon
scheitern -	mislukken (denk aan "Scheiße"
Schiff	schip
schlau +	slim
schließen (aus)	sluiten , concluderen (uit)
schließlich	tenslotte , per slot van rekening (<i>geeft oorzaak aan</i>) (soms "tenslotte" maar dan <i>tijdgebonden, of aan het einde van een opsomming</i>)
schlimm -	slecht (niet : "slim")
schon	al
schön	mooi
Schutz	bescherming
schützen	beschermen
schwer -	zwaar , moeilijk
schwierig -	moeilijk
selten	zelden
so....., wie.....	zo....., als.....
sofort	direct , meteen
sogar	zelfs (<i>versterking</i>)
sollen	zouden moeten (is dus vaak niet het geval !)

sowohl....., als auch.....	zowel..... als ook.....
ständig	alsmaar , telkens weer
Steigerung	versterking
Steuer	belasting
T	
tatsächlich	inderdaad , daadwerkelijk (<i>bevestiging</i>)
teuer	duur
trennen	scheiden
trotz(-dem)	(des-)ondanks (<i>tegenstelling</i>)
U	
üben	oefenen
überfordert	overbelast (letterlijk : “over-eist”)
übrigens	trouwens , overigens (<i>bonus informatie</i>)
Übung	oefening
Umwelt	milieu , omgeving
unterrichten	onderwijzen
unterscheiden	onderscheiden (werkwoord)
unterschieden	verschillend (bijvoeglijk naamwoord)
V	
Veranstalter(-in)	organisator (bijv. van een Pauschalreise)
Verfasser(-in)	auteur
Verhalten	het gedrag
verhalten (sich)	zich gedragen , in verhouding staan tot
Verhältnis	verhouding , relatie , verband
Verletzen	verwonden
Verletzung	letsel , wond
vernachlässigen -	verwaarlozen
versprechen	beloven
versuchen	proberen
Vorwurf -	verwijt
W	
wachsen +	groeien
während	terwijl (<i>tijdsbepalend maar ook tegenstelling</i>)
wäre	(van het werkwoord ‘sein’) zou zijn (<i>hypothese</i>)
warnen vor -	waarschuwen voor , afraden
weder....., noch.....	noch het een noch het ander
Wende	ommekeer (bijna altijd : het politieke keerpunt in Duitsland in 1989, toen de Muur viel)
Werbung	reclame

Wettbewerb	concurrentie
wichtig	belangrijk
Wirtschaft	economie
Wissenschaft	wetenschap
Z	
Zahl	getal
zählen	telen
zeigen	aanwijzen , tonen
Zeile	regel (van een tekst)
Ziel , Zweck	doel , bedoeling
zögern -	aarzelen
zwar....., aber / denoch / elk mogelijk signaalwoord dat een tegenstelling aangeeft / soms niks	weliswaar....., maar..... (<i>tegenstelling</i>) (altijd twee zinsdelen die tegenover elkaar staan)

VEEL VOORKOMENDE VRAGEN

In welchem Satz wird dasselbe erwähnt ?	In welke zin wordt hetzelfde vermeld ?
Was bedeutet / heißt ... ?	Wat betekent ... ?
Was bezweckt / beabsichtigt der Verfasser ?	Wat beoogt de schrijver ?
Was geht aus diesem Satz hervor ? Was kann man aus diesem Satz schließen ?	Wat kun je uit deze zin opmaken ?
Was ist der Kern des Absatzes ?	Wat is de kern van de alinea ?
Welche Aussage entspricht ... ? Welche Behauptung stimmt mit ... überein ?	Welke bewering komt met ... overeen ?
Welches Wort kann man zwischen ... und ... einsetzen ?	Welk woord zou je tussen ... en ... kunnen invoegen ?
Wie äußert sich der Autor darüber ?	Hoe laat de schrijver zich daarover uit ?
Wie ist dieser Satz zu verstehen ?	Hoe moet men deze zin opvatten ?
Wie verhält sich dieser Satz zum vorangehenden Satz ?	Hoe verhoudt zich deze zin tot de vorige ?
Zu welchem Schluß / zu welcher Schlußfolgerung kommt der Autor ?	Tot welke conclusie komt de schrijver ?
Wie verhält sich der Absatz zur vorhergehenden Aussage ?	Hoe verhoudt zich deze alinea tot de daaraan voorafgaande uitspraak ?

TIJDSBEPALLENDE BIJWOORDEN

als	toen (vroeger, maar één keer gebeurd)
bald	binnenkort
bereits , schon	al
bevor	voordat
bisher (bis+her) ; bislang	tot nu toe
damals	vroeger , ooit
dann	dan , toen
eher	eerder
einst....., nun.....	eens....., nu.....
gleichzeitig	tegelijkertijd
häufig , oft	vaak
heute	vandaag
immer	altijd
inzwischen	ondertussen
jetzt , nun , derzeit	nu
längst	allang
nachdem	daarna
nachher (nach+her)	hierna
neulich	recent , kort geleden (lett: nieuw-lijk)
nie , nimmer	nooit
rasch	snel
seit	sinds
seitdem	sindsdien
sofort	meteen , direct
ständig	alsmaar , constant
vorher (vor+her)	hiervoor , vroeger
wenn	als (hypothetisch ; toen (vroeger,meer dan één keer)

SIGNAALWOORDEN EN HET VERBAND DAT ZIJ AANGEVEN

VERGLEICH	VERGELIJKING
auch	ook
(eben) so..... wie.....	net zo..... als.....
etwa , zum Beispiel , beispielsweise	bijvoorbeeld
je desto....., umso.....	hoe....., hoe.....
normalerweise	normaal gesproken
so / derart	zo / op die manier
weder..... noch.....	noch..... noch..... (geen van beide)

BESTÄTIGUNG	BEVESTIGING
bestimmt	vast en zeker
durchaus	beslist , zeker ; volkomen
gerade	juist , precies
gewiß	zeker
offenbar	klaarblijkelijk , duidelijk
tatsächlich	daadwerkelijk , feitelijk

STEIGERUNG , VERSTÄRKUNG	VERSTERKING
erst recht	pas echt
gar	al helemaal
nicht nur..... sondern auch.....	niet alleen..... maar ook.....
sogar ; selbst	zelfs
unbedingt	beslist , absoluut

EINSCHRÄNKUNG , RELATIVIERUNG	BEPERKING , RELATIVERING
allerdings	
echter	
dennoch	toch
freilich	echter
jedoch	echter
nur	alleen , alleen maar

GEGENSATZ	TEGENSTELLING
aber	maar
(an)statt	in plaats van
dagegen ; hingegen ; demgegenüber	daarentegen
einerseits....., andererseits.....	enerzijds..... anderzijds.....
einst....., nun.....	vroeger..... nu.....
lieber....., als.....	liever..... dan
nicht....., sondern.....	niet....., maar.....
obwohl	hoewel

trotz	ondanks
trotzdem	desondanks
während	terwijl
zwar..... aber / allerdings	weliswaar..... maar

ERGÄNZUNG	AANVULLING
als nächstes	als volgende
auch	ook
außerdem	bovendien
eigentlich	eigenlijk
jedenfalls	in ieder geval , tenminste
sonst	verder , voor de rest

“BONUS” INFORMATIE	
übrigens	overigens , “by the way”
zusätzlich	overigens , trouwens

FOLGE , SCHLUSSFOLGERUNG	GEEFT GEVOLG AAN
also	dus
daher	vandaar
deshalb	daarom
deswegen	daarom , vandaar
so	en zo , dus , vandaar
folgerichtig , folglich	logisch , dus , als gevolg
demnach	dus , derhalve

BEGRÜNDUNG	GEEFT OORZAAK AAN
da	omdat
dank	dankzij
denn	omdat , want
nämlich	namelijk
schließlich	per slot van rekening
weil	omdat

ZIEL UND ZWECK	DOEL EN BEDOELING
damit	daarmee ; om.....te.....
dazu	daarvoor
sodass / um.....zu	zodat / om.....te..... ; opdat ; met de bedoeling dat
wozu ?	waarvoor ?